

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/25/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118201828
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8118201828.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcov: 1. A. B., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX C., A. D. XX, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, 089 01 Svidník, Sovietskych hrdinov 163/66, 2. E. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. F. XX, G., D. H., 3. C. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX G., C. XXX/X, p r o t i žalovanému: HOME CREDIT, a.s., 921 22 Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36234176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľných zmluvných podmienok takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom spoločne a nerozdielne 614,70 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 614,70 Eur od 3.3.2018 do zaplataenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia v prevyšujúcej časti zamietá.

III. Určuje, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve č. 3711008408 zo dňa 2.11.2007 uvedená v hlave 14. Záverečné ustanovenia, § 4 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia a. s., v znení: „V prípade omeškania klienta s úhradou splátky úveru, prípadne splátky RÚ I. alebo RÚ II., či ich časti dlhšieho ako 6 mesiacov je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 5% z úveru, z ktorého vrátením spoločnosti je v omeškaní.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Žalobcovia m a j ú voči žalovanému za konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia nárok na náhradu trov konania v rozsahu 56% a za konanie o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Pôvodná žalobkyňa J. K. (teraz už nebohá) sa žalobou zo dňa 21.2.2018 domáhala určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky v úverovej zmluve č. 3711008408 zo dňa 2.11.2007 uvedenej v hlave 14, záverečné ustanovenia, § 4 Úverových zmluvných podmienok žalovaného v znení: „v prípade omeškania klienta s úhradou splátky úveru, prípadne splátky RÚI. alebo RÚII., či ich častí dlhšieho ako 3 mesiacov je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 5% z úveru, z ktorého vrátením spoločnosti je v omeškaní“. Žalobkyňa zároveň uplatnila aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 790,52 Eur s úrokmi z omeškania 5% ročne odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému.

2. V žalobe uviedla, že predmetnou úverovou zmluvou bol jej poskytnutý úver zo strany žalovaného vo výške 20.000 Sk (663,88 Eur) s mesačnou splátkou 917 Sk (30,44 Eur) a 36 splátkami. V zmluve bol uvedený len údaj o RPMN. Predmetná zmluva bola zároveň zmluvou o revolvingovom úvere Premium. Poukázala na § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z. a § 4 ods. 5 citovaného zákona,

zdôraznila chýbajúci údaj o úroku a uviedla, že úver je bezúročný a bezpoplatkový pre chýbajúce náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. a/. Žalobkyňa pritom zaplatila žalovanému celkovo 1.510,52 Eur a vyčerpala z úveru 720 eur. Bezdôvodné obohatenie žalovaného tak predstavuje 790,52 Eur. Uviedla tiež to, že o bezdôvodnom obohatení žalovaného sa dozvedela v auguste 2017 od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS a pripojila o tom aj prehlásenie spomínaného združenia. Vyslovila názor o úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalovaného s poukazom na to, že tak to posudzujú súdy vzhľadom na konanie dodávateľov, ktorí porušujú spotrebiteľské právo a poukázala na dva rozsudky Krajského súdu Prešov 21Co/72/2014 a 20Co/166/2014.

3. Žalobu o vyslovenie neprijateľných zmluvných podmienok zdôvodnila zásadou poctivosti a tým, že nepostačuje, ak zmluvná pokuta je uvedená len vo VOP, ale má byť súčasťou samostatnej zmluvy. Poukázala aj na § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka a na to, že súd má z úradnej moci preveriť neprijateľné zmluvné podmienky a citovala aj časť rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-473/00 (Cofidis), ktorý uviedol: „Národná právna úprava, ktorá národnému súdu v rámci konania o žalobe podanej poskytovateľom spotrebiteľského úveru proti spotrebiteľovi a spočívajúcej na zmluve medzi nimi uzavretej, znemožňuje po uplynutí premlčacej lehoty z úradnej povinnosti alebo na základe podnetu spotrebiteľa určiť, že podmienka obsiahnutá v zmluve medzi nimi uzavretej, je v rozpore so smernicou Rady 93/13/EHS“.

4. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe zdôraznil, že zmluva bola už pred 4 rokmi ukončená a preto absentuje naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmysle § 137 písm. c/ CSP, ale tiež v zmysle § 137 písm. d/ CSP, podľa ktorého žaloba o určenie právnej skutočnosti je dôvodná vtedy, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Týmto osobitným predpisom je § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý umožňuje podanie žaloby o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru alebo neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, avšak nie žalobu o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

5. Žalovaný poprel tiež vznik bezdôvodného obohatenia na jeho strane, keďže splátky úveru prijímal oprávnené na základe platnej zmluvy, preto nedošlo k žiadnej forme bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka. Žalovaný spochybnil aj uplatnenú výšku bezdôvodného obohatenia a vzniesol tiež námietku premlčania v časti nároku, pokiaľ ide o úhrady realizované pred 21.2.2015v dôsledku uplynutia trojročnej premlčacej doby, keďže žalobkyňa nepreukázala úmyselné bezdôvodné obohatenie žalovaného. V závere vyjadrenia uvádzal námietku premlčania aj pokiaľ ide o subjektívnu premlčaciu dobu a citoval časť rozsudku Okresného súdu Prešov 29Csp/301/2016, ktorý sa zaoberal posúdením začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby a to od splatenia úveru bez ohľadu na to, či spotrebiteľ vedel o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

6. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, ústnymi vyjadreniami ich právnych zástupcov, úverovou zmluvou, úverovými zmluvnými podmienkami, výpismi z účtu, prehlásením Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, úmrtným listom, rozsudkom tohto súdu č.k. 7C/49/2019 zo dňa 17.1.2022, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

7. J. K. a žalovaný uzavreli dňa 2.11.2007 formulárovú úverovú zmluvu č. 3711008408, ktorou žalovaný poskytol žalobkyni úver 20.000 Sk. Dohodnutých bolo 36 splátok po 917 SK, konečná výška úveru 33012 Sk. V zmluve je uvedené len RPMN 42,7. V závere tejto úverovej zmluvy drobným písmom sa uvádza, že klient a spoločnosť podpisom tejto úverovej zmluvy súčasne uzatvárajú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru, čiže zmluvy o RÚ I. a to s úverovým rámcom a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v hlave 8 a 9 Úverových podmienok spoločnosti. Na základe takto uzatvorenej zmluvy o RÚ I. vzniká klientovi právo na poskytnutie revolvingového úveru prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v hlave 8, 9, 10 a 11 Úverových podmienok spoločnosti a podpisom tejto úverovej zmluvy súčasne uzatvárajú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru II., čiže zmluvu o RÚII. a to s úverovým rámcom a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v hlave 13 Úverových podmienok spoločnosti.

8. Úverové zmluvné podmienky žalovaného sú pomerne rozsiahle, obsahujú 14 častí a sú písané drobným písmom a nie sú podpísané stranami.

9. V hlave 14 v § 4 sa uvádza: V prípade omeškania klienta s úhradou splátky úveru, prípadne splátky RÚ I. alebo RÚ II., či ich časti dlhšieho ako 6 mesiacov je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 5% z úveru, z ktorého vrátením spoločnosti je v omeškaní“.

10. Pôvodná žalobkyňa k žalobe pripojila výpisy z účtu vedeného žalovaným, ktoré sú za obdobie od 9.4.2010 do 31.12.2015. Posledný výpis je teda za december 2015 a z neho vyplýva, že poslednú úhradu pôvodná žalobkyňa realizovala dňa 23.12.2015. Z predložených výpisov súd zistil, že za obdobie od 9.4.2010 celkovo pôvodná žalobkyňa zaplatila žalovanému sumu 1.334,7 Eur a čerpala peňažné prostriedky v úhrnnej výške 720 Eur.

11. Pôvodná žalobkyňa k žalobe napokon pripojila aj prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 16.8.2017, v ktorom sa uvádza, že začiatkom roka 2016 im predložila výpisy ku karte žalovaného s tým, že bola informovaná o potrebe zabezpečiť úverovú zmluvu, ktorú im žalobkyňa predložila v máji 2017. Vtedy ju Združenie informovalo o tom, že zmluva je bezúročná a bezpoplatková, keďže nie je v nej uvedený úrok, obsahuje tiež neprijateľné zmluvné podmienky a preto došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného o sumu 790,52 Eur.

12. Súd vo veci už raz rozhodol rozsudkom č.k. 11Csp/25/2018-69 z 6.6.2018 tak, že žalobu zamietol. Dospel síce k záveru, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobkyne zo zmluvy o revolvingovom úvere, ktorú súd vyhodnotil ako neplatnú, ale žalobu zamietol z dôvodu premlčania pre uplynutie dvojiročnej subjektívnej premlčacej lehoty, keďže poslednú splátku pôvodná žalobkyňa zaplatila 23.12.2015 a dvojiročnú lehotu súd počítal od uvedeného dátumu. Zamietnutie žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky súd odôvodnil procesnou neprípustnosťou takejto žaloby vzhľadom na ukončenie úverovej zmluvy.

13. Po vyhlásení tohto rozsudku pôvodná žalobkyňa J. K. zomrela XX.X.XXXX, odvolanie voči rozsudku podal jeden z jej dedičov – A. B., ale vo výroku o zamietnutí žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia odvolanie podala len ohľadom sumy 614,70 Eur.

14. Z právoplatného rozsudku tohto súdu 7C/49/2019 zo dňa 17.1.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť 18.3.2022 súd zistil, že poručiiteľka J. K. písala závet aj listinu o vydedení, ktorou vydedila svoje 4 deti A., E., H. a A. B. a svoj majetok odkázala ďalšej dcére C. I.. Súd však určil neplatnosť listiny o vydedení A. a E. B. a preto následne uznesením č.k. 11Csp/25/2018-230 zo dňa 29.3.2022 súd rozhodol o pokračovaní v konaní s dedičmi pôvodnej žalobkyne a to A. B., E. B. a C. I..

15. Súd 2. inštancie zrušil v celom rozsahu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, aj keď predmetom odvolania bol vo vzťahu k žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia len výrok o zamietnutí žaloby ohľadom sumy 614,70 Eur a nie vo vzťahu k zvyšku nároku 175,82 Eur. Súd 2.inštancie v uznesení 12CoCsp/21/2022-246 zo dňa 13.9.2022 konštatoval nesprávnosť posúdenia námietky premlčania, keďže rozhodujúce je to, kedy pôvodná žalobkyňa získala skutočné vedomosti o vzniku bezdôvodného obohatenia a dal do pozornosti predložené potvrdenie spotrebiteľského združenia o informovaní pôvodnej žalobkyne o náležitostiach zmluvy. Poukázal aj na závery rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 7Cdo/96/2020 zo dňa 28.2.2022, 5Cdo/29/2021 zo dňa 28.9.2021, 8Cdo/163/2018 z 22.5.2019 a nález Ústavného súdu SR I.ÚS 51/2020 zo dňa 28.9.2021.

16. Súd 2.inštancie sa vyjadril aj k objektívnej premlčacej dobe, ktorá vzhľadom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 7Cdo/6/2020 zo dňa 30.6.2022 a 7Cdo/268/2021 zo dňa 28.2.2022 má byť 10 ročná a nie je potrebné skúmať a preukazovať úmysel veriteľ na získaní bezdôvodného obohatenia žalovaného. Uviedol aj to, že objektívnu premlčaciu dobu je potrebné počítat' samostatne od každej splátky, ktorou dochádzalo k preplateniu istiny.

17. Súd 2.inštancie nesúhlasil ani so zdôvodnením zamietnutia žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.3.2019 a 6Cdo/127/2017 zo dňa 28.2.2019.

18. Súd 1.inštancie je viazaný vyššie uvedeným právnym záverom vysloveným v citovanom uznesení Krajského súdu v Prešove a to s poukazom na § 391 ods. 2 CSP.

19. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia súd posúdil podľa § 451 a násl. Občianskeho zákonníka.

20. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

21. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

22. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

23. Prejudiciálne súd musel posúdiť, či úver poskytnutý žalobkyni zo strany žalovaného sa má považovať za bezúročný a bezpoplatkový v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v znení účinnom od 1.7.2006 do 31.12.2007) ako aj to, či zmluva o poskytnutí revolvingového úveru je platná.

24. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. spotrebiteľských úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby pôžičky alebo v inej právnej forme.

25. Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

26. Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

27. Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

28. Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

29. Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,

b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,

c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,

e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

f) meno a adresu spotrebiteľa,

g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,

h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,

i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

30. Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

31. Podľa § 4 ods. 5 citovaného zákona od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

32. Je zrejmé, aj keď právny zástupca žalobkyne v 1.rade na pôvodnom pojednávaní tvrdil, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia sa uplatňuje zo základnej úverovej zmluvy a tiež zmluvy o revolvingovom úvere, že v skutočnosti bol uplatnený nárok len za plnenie zo zmluvy o revolvingovom úvere, teda s použitím úverovej karty, ktorú pôvodná žalobkyňa začala užívať až od 9.4.2010. Zistené bolo čerpanie úveru kartou za obdobie od 9.4.2010 do 31.12.2015 vo výške 720 Eur a úhrady pôvodnej žalobkyne za uvedené obdobie vo výške 1.334,7 Eur.

33. Pri úverovej zmluve základnými kvalifikačnými atribútmi je dohoda o výške úveru a výške úroku. V zmluve podpísanej jej účastníkmi sa síce v závere formuláru uvádza, že strany zároveň uzatvárajú zmluvu o revolvingovom úvere, ale spomínajú sa dva typy zmlúv (RÚ I. a RÚ II.) a navyše nie je v zmluve uvedená ani len výška poskytnutého úveru. Nepostačuje pritom len odkaz na úverové zmluvné podmienky žalovaného, ktoré nie sú stranami podpísané.

34. Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

35. Podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

36. Každá zmluva je ukončená podpismi je účastníkov, ktorí týmito podpismi potvrdzujú uzavretie dohody s tým obsahom, ktorý sa nachádza nad podpismi. Uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere bez uvedenia jej základných náležitostí t.j. výšky úveru a úroku, nemožno dospieť k záveru o platnom uzavretí takejto úverovej zmluvy v písomnej forme, čo ešte viac podporuje tá skutočnosť, že v spomínanom formulári sa uvádzajú dva typy zmluvy o revolvingovom úvere. Z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. pritom jasne vyplýva, že pri nedostatku písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere (v danom prípade zmluvy o revolvingovom úvere) je zmluva absolútne neplatná.

37. Podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

38. Pôvodná žalobkyňa mala teda žalovanému vrátiť len sumu 720 Eur, ktorú jej žalovaný poskytol, keďže zmluvu o revolvingovom úvere súd vyhodnotil ako neplatnú, žalovaný sa teda na jej úkor bezdôvodne obohatil o sumu 614,70 Eur (1.334,7 – 720).

39. Námietku premlčania vzhľadom na jasný právny záver súdu 2.inštancie súd vyhodnotil ako neopodstatnenú. Subjektívnu premlčaciu lehotu je potrebné počítať od mája 2017, kedy Združenie HOOS informovalo pôvodnú žalobkyňu o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov a že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil o sumu 790,52 Eur a teda subjektívna premlčacia doba uplynula v máji 2019, žaloba teda bola podaná ešte pred jej uplynutím.

40. Prvú splátku pôvodná žalobkyňa zaplatila 18.5.2010, nie je potrebné zisťovať, akú sumu z každej splátky zaplatila na úrokoch, keďže je potrebné aplikovať 10ročnú objektívnu premlčaciu dobu a tá aj pri najstaršej splátke z 18.5.2010 do podania žaloby neuplynula.

41. Po tomto vyhodnotení skutkových okolností v súlade s vysloveným právnym záverom súdu 2.inštancie možno vyvodiť, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil na úkor pôvodnej žalobkyne o sumu 614,70 Eur a uplatnená pohľadávka nie je premlčaná.

42. V danom prípade uvedená pohľadávka pôvodnej žalobkyne nebola prihlásená do dedičského konania po poručiiteľke. Platí, že všetci jej dedičia, ktorí dedičstvo neodmietli, teda žalobcovia, sú považovaní za vlastníkov danej pohľadávky a z právnych úkonov týkajúcich sa tohto majetku ako

majetkového práva sú oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne a v súdnom spore majú postavenie nerozlučných spoločníkov (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR 25Cdo/2393/2000 zo dňa 27.3.2002 a rozsudok Najvyššieho súdu SR 5MCdo 15/2007 zo dňa 22.2.2008). Súd poukazuje aj na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR 33Odo/1277/2004 zo dňa 31.10.2006, s ktorým sa stotožňuje. Podľa spomínaného rozsudku sú dedičia v období od smrti poručiteľa až do vyporiadania dedičstva právoplatným rozhodnutím súdu oprávnení uplatniť aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ak vzniklo tretej osobe bezdôvodné obohatenie v súvislosti so zmenšením majetku patriaceho do dedičstva konaním tejto tretej osoby. V odôvodnení pritom poukázal na totožné závery vyplývajúce zo skoršieho rozsudku Najvyššieho súdu ČR 25Cdo/1960/99 zo dňa 26.9.2001 uverejnenom v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu vydanem nakladatelstvím C.H.BECK sväzku 10/2001 a tiež rozsudok R42/1974 zo dňa 4.4.1972. Vychádzajúc z týchto rozhodnutí, teda dedičia poručiťky nemusia žalovať o určenie, že predmetná pohľadávka poručiťky patrí do dedičstva po nej, ale môžu túto pohľadávku uplatniť vo svojom mene v postavení nerozlučných spoločníkov voči žalovanému.

43. Súd preto považoval za právne dôvodné zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 614,70 Eur predstavujúcej pohľadávku pôvodnej žalobkyne titulom vydania bezdôvodného obohatenia a to spoločne a nerozdielne jej dedičom, teda žalobcom a keďže doposiaľ nedošlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby nad túto sumu (žalobou bola uplatnená suma 790,52 Eur), v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

44. S prisúdenou istinou bolo priznané aj jej príslušenstvo, konkrétne úroky z omeškania s poukazom na § 563 a 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

45. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

46. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

47. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

48. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

49. V tomto prípade žalovaný sa dostal do omeškania odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby t.j. od 3.3.2018, preto súd priznal žalobcom aj úroky z omeškania od uvedeného dňa.

50. Žalobcovia sa zároveň domáhajú aj určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky, ide o žalobu podľa § 137 písm. d/ CSP. Oprávnenie na jej podanie má spotrebiteľ, teda v tomto prípade právny predchodca žalobcov a to s poukazom na § 3 ods. 3, 5 vety prvú zákona č. 250/2007 Z.z., § 53 a § 53a Občianskeho zákonníka a § 298 CSP.

51. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

52. Podľa § 3 ods. 5 vety prvej citovaného zákona proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiťovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

53. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

54. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to

na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

55. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

56. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

57. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

58. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

59. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

60. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k)

požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,

l)

obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,

m)

v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,

n)

spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,

o)

oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,

p)

obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,

r)

umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,

s)

požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa,

t)

požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,

u)

požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,

v)

požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie,

w)

požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe.

61. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

62. Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

63. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred

vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

64. Podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

65. Súd prvej inštancie zastával pôvodne názor v mnohom súladný so zdôvodnením žalovanej o neprípustnosti žaloby o určenie neprijateľných zmluvných podmienok v individuálnom spotrebiteľskom spore, najmä po ukončení zmluvného vzťahu. Krajský súd v Prešove však s týmto názorom nesúhlasil a v prípade zamietnutia žaloby súdom prvej inštancie, odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil (napr. uznesením 22Co/81/2019 zo dňa 29.10.2019, v ktorom odvolací súd uviedol, že aj podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ plynutie času nemôže byť skutočnosťou znemožňujúcou ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami).

66. Najvyšší súd SR v rozsudku 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 uviedol, že zánik záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy nemá právny význam, opačný názor by znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj smernici Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. V prípade žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa dovolacieho súdu ide o osobitný druh žaloby spotrebiteľa s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, 4, 5, § 53a Občianskeho zákonníka), § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby preto podľa Najvyššieho súdu nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Cieľom žaloby nie je len to, aby individuálny spotrebiteľ bol chránený pred záväzkom voči nekalej podmienke uvedenej v spotrebiteľskej zmluve, ale obsahom je aj povinnosť dodávateľa nepoužívať ďalej nečestnú zmluvnú podmienku. Účelom žaloby je aj pôsobiť ako „odstrašujúci“ prostriedok voči dodávateľom so zámerom predchádzať nečestným zmluvným podmienkam. Okrem toho právoplatný rozsudok, ktorým súd vo výroku určí neprijateľnosť zmluvnej podmienky, nebude len vnútornou satisfakciou pre spotrebiteľa, ale sa ním zároveň vytvára zákonný predpoklad pre uplatnenie sankcie voči dodávateľovi za to, že porušil svoju zákonnú povinnosť a to v podobe práva spotrebiteľa na primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Totožný právny záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.3.2019.

67. Následne súd podrobil prieskumu žalovanú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka.

68. Nepochybne pritom ide o zmluvnú podmienku podliehajúcu tomuto súdnemu prieskumu, nie je totiž z neho vylúčená v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže nepredstavuje hlavný predmet plnenia a netýka sa ani primeranosti ceny. Súd má za preukázané aj to, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná, bola uvedená v predtlačenom formulári úverových zmluvných podmienok žalovaného, ktorých obsah pôvodná žalobkyňa nemohla žiadnym spôsobom ovplyvniť. Dôkazné bremeno o opaku bolo na žalovanom, ktorý však ani netvrdil, že by malo ísť o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku.

69. V danom prípade bola dohodnutá zmluvná pokuta len v úverových zmluvných podmienkach žalovaného, ktoré sú rozsiahle, písané drobným písmom, konkrétne bola upravená v § 4 bez akéhokoľvek zvýraznenia. Tieto zmluvné podmienky neboli účastníkmi zmluvy podpísané.

70. Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

71. Podľa § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

72. Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

73. Podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

74. Zákon teda stanovuje pre dohodu o zmluvnej pokute obligatórnu písomnú formu, ktorá v danom prípade absentuje a preto je potrebné ju považovať za absolútne neplatnú. V tejto súvislosti možno poukázať aj na právny záver vyplývajúci z nálezů Ústavného súdu ČR I.ÚS 3512/2011 z 11.1.2013. Podľa neho v rámci spotrebiteľských zmlúv dohody o zmluvnej pokute zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. VOP, ale len samotnej spotrebiteľskej zmluvy, teda listiny, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis. Súd zastáva názor, že navyše túto praktiku žalovaného možno považovať za nekalú, keď tak dôležitý inštitút s vážnymi dôsledkami pre spotrebiteľa zakomponoval neprehľadne do rozsiahleho textu zmluvných podmienok nepochybne v snahe, aby ušiel pozornosti spotrebiteľa a preto nemôže požívať právnu ochranu. Keďže ide o zmluvnú podmienku dohodnutú v rozpore so zákonom, zvyrazňuje to potrebu vyslovenia neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky. Súd preto vyhovel žalobe aj v tejto časti.

75. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1, 2 CSP podľa zásady pomeru úspechu strán v spore. Uvedený spor predstavoval vlastne dve konania a to o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. V konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia boli žalobcovia úspešní v podiele 78% a neúspešní v podiele 22%. Preto súd im priznal nárok na náhradu trov konania voči neúspešnejšiemu žalovanému v rozsahu 56% (78-22), nakoľko nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne. V konaní o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky boli žalobcovia úspešní v celom rozsahu a preto im súd priznal nárok na plnú náhradu trov tohto konania voči žalovanému.

76. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.